

Od śmierci Grzegorza, Adama i Janka mija 20 lat

Zginęli wieczorem 4 września 1993 roku w wypadku samochodowym pod Koziegłowami. Wracali z Warszawy z nagrania telewizyjnej debaty przedwyborczej. Samochód, którym jechali, zderzył się z ciężarówką wiozącą węgiel.

Mija 20 lat od tragicznej śmierci Grzegorza Kolosa, przewodniczącego Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności, Adama Stepeckiego, przewodniczącego Krajowej Sekcji Górnictwa i związkowego kierowcy Jana Tyszkiewicza. W przededniu tragedii Grzegorz Kolosa asystował Marianowi Krzaklewskiemu, ówczesnemu przewodniczącemu Komisji Krajowej NSZZ Solidarność, w telewizyjnej debacie przed wyborami parlamentarnymi. Adam Stepecki siedział wśród publiczności. W drodze powrotnej z Warszawy ich samochód zderzył się pod Koziegłowami z wiozącą węgiel ciężarówką. Solidarność w całej Polsce okryła się żałobą.

- W dniu pogrzebu proszę o uczczenie pamięci Grzegorza Kolosa, Adama Stepeckiego i Jana Tyszkiewicza w zakładach pracy sygnałem syren fabrycznych i 3-minutowym skupieniem. Zwracam się również o organizowanie mszy świętych przez struktury regionalne i miejskie związku. Równocześnie apeluję o odwołanie wszystkich imprez rozrywkowych przygotowanych w ramach kampanii wyborczej związku - taki apel tuż po śmierci Grzegorza, Adama i Janka skierował do związkowców z Solidarności w całym kraju Marian Krzaklewski.

To byli fantastyczni ludzie

Dla związkowców ze Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności śmierć Grzegorza, Adama i Janka do dziś jest niepowetowaną stratą. W feralną podróż do Warszawy miał z nimi jechać Andrzej Ciok, przewodniczący Solidarności w jastrzębskiej kopalni Jas-Mos. Tego dnia zasnął. Mimo wszystko miał nadzieję, że koledzy podjadą pod jego dom.

- Nie podjechali. Gdy dowiedziałem się o ich śmierci uznałem, że otrzymałem od nich w spadku dożywotnią opiekę nad ich rodzinami. O nich zawsze będę mówił w samych superlatywach. To byli fantastyczni ludzie. Grześ miał przed sobą świetlaną przyszłość. Ale wszyscy raczej wróżyliśmy mu karierę w polityce. Adaś był typowym związkowcem. Poznaliśmy się podczas strajku w 1988 roku w kopalni Jastrzębie i bardzo zaprzyjaźniliśmy się - wspomina Andrzej Ciok.

Związkowego kierowcę Janka Tyszkiewicza wszyscy w Zarządzie Regionu darzyli dużą sympatią.

- Był lubiany. Nigdy o nikim nie powiedział złego słowa. Nigdy też nie mówił źle o swoich poprzednich szefach - mówi Romuald Bożko, były przewodniczący Solidarności w kopalni Moszczenica.

Grzegorz miałby dziś tylko 48 lat

Od początku swojej działalności związkowej Grzegorz Kolosa był niekwestionowanym liderem. Już w sierpniu 1988 roku kierował strajkami w kopalni Moszczenica w Jastrzębiu-Zdroju, gdzie zatrudniony był od 1985 roku.

- Pierwszy raz spotkałem go na dole podczas strajku. Wtedy m.in. objawił się nam jako kucharz,

który potrafił pomidora podzielić na 40 części. Miał ujmujący sposób bycia, a przy tym był niesłychanie inteligentny, błyskotliwy, bardzo serdeczny – opowiada Romuald Bożko.

Tuż po proteście Grzegorz został zwolniony z pracy. Po reaktywacji Solidarności górniczy z Moszczenicy wybrali go na przewodniczącego komisji zakładowej.

– Jego ogromną zaletą było to, że potrafił zadawać mądre pytania dotyczące spraw pracowniczych, umiał dociekać. Pamiętam kontrolę w jednym z działów naszej kopalni. Bardzo zaimponował mi swoją wiedzą. Pomyślałem o nim: to wielki znawca. W sprawach związkowych był moim mistrzem – mówi Romuald Bożko.

W marcu 1992 roku Grzegorz Kolosa został najmłodszym przewodniczącym Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności. Miał wtedy zaledwie 26 lat. Przed wyborami szefa regionalnych struktur związku był także najmłodszym członkiem prezydium Zarządu Regionu i Komisji Krajowej NSZZ Solidarność. Stanowisko przewodniczącego Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności przejął po Alojzym Pietrzyku, gdy ten został wybrany na posła. Członkowie ówczesnego prezydium Zarządu Regionu pamiętają, że gdy po raz pierwszy zasiadł w fotelu przewodniczącego powiedział krótko: to niesamowite. Gdyby żył miałby dziś tylko 48 lat.

Adam był niezwykle skuteczny

W 1988 roku Adam Stepecki stracił pracę za organizację strajku w kopalni Jastrzębie. Po interwencji związkowców został do niej przywrócony, a sąd częściowo umorzył postanowienie o prowadzeniu przeciwko niemu śledztwa za organizację protestu. Po legalizacji Solidarności Adam został przewodniczącym ówczesnej Krajowej Sekcji Górnictwa.

– Szczerze cieszyłem się, że to właśnie on został szefem naszej sekcji. Był właściwym człowiekiem na właściwym miejscu, bo na górnictwie znał się jak mało kto – wspomina Andrzej Ciok.

Wkrótce Adam został wiceprzewodniczącym Sekretariatu Górnictwa i Energetyki. W 1990 roku był głównym negocjatorem tzw. umowy wałbrzyskiej. Dokument gwarantował górnikom z Wałbrzycha m.in. wycofanie się rządu z planowanych wcześniej zwolnień grupowych.

– Adam był niezwykle skuteczny, zasadniczy. Odpowiadało mi jego postrzeganie spraw górniczych. Jako przewodniczący KSG bardzo dobrze dbał o górników w całym kraju. Gdy pojawiały się problemy zawsze pomagał je rozwiązywać – mówi Romuald Bożko.

W 1993 roku Adam Stepecki został członkiem Komisji Krajowej. W tym samym roku rozpoczął przygotowania do kampanii wyborczej do sejmu. Jednak nie dane było mu wystartować. „Wierzę, że wiele można zmienić bez krzywdy ludzkiej” brzmiało jego wyborcze hasło.

Pogrzeb był manifestacją jedności

W pogrzebie Grzegorza Kolosa, Adama Stepeckiego i Jana Tyszkiewicza uczestniczyły delegacje ze wszystkich regionów Solidarności oraz 270 związkowych pocztów sztandarowych. Podczas ich pożegnania tysiące związkowców zmanifestowało jedność Solidarności.

Kilka tygodni po tragicznym wypadku decyzją Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego ukazały się wspomnienia o jego przewodniczącym zebrane w książce pt. „Za krótko” pod redakcją dziennikarki Moniki Szymborskiej, prywatnie dziewczyny Grzegorza.

– Uczył się szybko i roli przewodniczącego podjął się będąc – jak się to okazało – w pełni do tego przygotowanym. Potrafił chyba oceniać swoje możliwości. W 1989 roku spytałem go, czemu nie kandyduje na posła. „To teraz nie wchodzi w rachubę”, powiedział. W 1993 roku myślałem o nim jako o przyszłym kandydacie na szefa związku – tak Grzegorza Kolosę wspominał w książce nieżyjący już dr Ryszard Kuszlejko, członek Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego.

Pamiętamy o Grzegorzu, Adamie i Janku

Wkrótce po tragedii przy trasie pod Koziegłowami stanął pomnik upamiętniający Grzegorza, Adama i Janka. Imieniem przewodniczącego śląsko-dąbrowskiej Solidarności nazwana została powołana rok wcześniej, decyzją kierowanego przez niego Zarządu Regionu, Fundacja na Rzecz Zdrowia Dzieci i Młodzieży Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Od 15 lat instytucją kieruje przewodniczący Komisji

Krajowej NSZZ Solidarność Piotr Duda, który nie ukrywa, że fundacja jest jego oczkiem w głowie, nie tylko ze względu na szlachetne cele statutowe, ale także z uwagi na jej patrona. Imiona tragicznie zmarłych związkowców noszą też imprezy sportowe organizowane przez Sekretariat Górnictwa i Energetyki NSZZ Solidarność i Śląsko-Dąbrowską Solidarność m.in. Ogólnopolski Memoriał w Wędkarstwie Spławikowym oraz Międzynarodowy Memoriał Młodzieżowej Piłki Nożnej. Dwa lata po śmierci Grzegorz Kolosa i Adam Stepecki za wybitne zasługi na rzecz przemian demokratycznych w Polsce i za osiągnięcia w pracy związkowej odznaczeni zostali przez prezydenta RP Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski .

Beata Gajdziszewska